

Kainuun ELY-keskus
kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
PL 115
87101 Kajaani

Viite: KAIELY/369/2024

LAUSUNTO ELEMENTIS MINERALS B.V. BRANCH FINLAND SOTKAMON KAIVOS- JA TEHDASALUEEN KAIVANNAISJÄTTEIDEN JA VESIENHALLINTA -HANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Elementis Minerals B.V. Branch Finland on käynnistänyt ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kaivannaisjätteiden ja vesienhallinta -hankkeelle. Hankkeen tarkoituksena on tarkastella Sotkamon tehdas- ja kaivosalueen kaivannaisjätteille, sivukivelle ja rikastushiekalle uusia läjitysalueita nykyisten läjitysalueiden kapasiteetin täytyessä sekä tehostaa vesienkäsittelyä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia toteutusvaihtoehtoja:

- VE0: Toiminta päättyy noin vuonna 2035. Sivukiven läjitys tehdään Lahnaslammen avolouhokseen nykyisen luvan mukaisesti. Papinlammen rikastushiekka-altaalle haetaan lupaa yhdelle korotukselle, tasoon +190 m. Vesienhallinta pysyy ennallaan, samoin kaivospiirin pinta-ala.
- VE1: Toiminta jatkuu noin 20 vuoden ajan vuosina 2030-2049. Nykyiselle sivukivialueelle tehdään korotus, +240 m, sekä laajennus 12 ha. Rikastushiekka läjitetään Lahnaslammen avolouhokseen Papinlammen rikastushiekka-altaan täytyttyä. Vesienkäsittelyä parannetaan, purkuvesistölle esitetään vaihtoehtoja. Kaivospiirin pinta-ala säilyy ennallaan.
- VE2: Toiminta jatkuu noin 20 vuoden ajan vuosina 2030-2049. Rakennetaan kaksi uutta sivukivialuetta. Rakennetaan uusi rikastushiekka-allas Papinlammen lounaispuolelle. Vesienkäsittelyä parannetaan, purkuvesistölle esitetään vaihtoehtoja. Kaivospiirin pinta-ala laajenee noin 95 ha.

Lisäksi vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 tarkastellaan vesienkäsittelyn parantamista etenkin sulfaatin poistamiseksi sekä Jormasjokea ja Nuasjärveä vaihtoehtoisina purkuvesistöinä nykyiselle Lahnasjoelle.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma)

Osoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:
Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:
2496992-4

YVA-ohjelma on laadittu kattavasti ja selkeästi. Siinä on esitetty Kainuun maakuntaohjelma 2040 sekä maakuntakaavoituksen osalta voimassa olevat maakuntakaavat ja -merkinnät riittävästi. Kainuun nykyinen maakuntasuunnitelma ulottuu vuoteen 2040 ja maakuntaohjelma on vahvistettu vuosille 2022–2025. Ohjelmien päivitystyö on käynnistetty keväällä 2024, ja tavoitteena on, että maakuntasuunnitelma 2045 ja maakuntaohjelma 2026-2029 tulevat voimaan 1.1.2026. Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa, joista Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä lainvoimainen. Lisäksi YVA-ohjelmassa esitettyjen maakuntakaavamerkintöjen ja -määräysten lisäksi hanketta koskee koko maakuntakaava-alueen yleismääräykset.

Kainuun liitto toteaa, että Elementis Minerals B.V. Sotkamon kaivos on osoitettu Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 merkinnällä EK, Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue. YVA-ohjelmassa esitetyt toteutusvaihtoehdot VE0 ja VE1 sisältyvät nykyisen EK-merkinnän sisälle. Vaihtoehdossa VE2 kaivospiiri laajentuisi etelän ja lännen suuntaan noin 95 ha nykyisestä. Kainuun liitto korostaa EK-merkinnän suunnittelumääräystä kaivosalueen kehittämisessä ja suunnittelussa:

”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.”

Kainuun liitto ehdottaa, että vaikutusten arvioinnissa ja toteutusvaihtoehtojen vertailussa kuvataan mahdolliset riskit luonnonympäristölle toiminnan päättymisen jälkeen pitkällä aikavälillä ja esitetään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Kainuun liitto ehdottaa myös, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa laadittaisiin alustava arvio alueen potentiaalisesta ympäristön kannalta kestävästä uudesta maankäytöstä (sulkemissuunnitelma).

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Sonkajärven kunta

sonkajarvi@sonkajarvi.fi

Lepokankaantie 2

74300 Sonkajärvi

Viite: Lausuntopyyntö 5.6.2024

LAUSUNTO SONKAJÄRVEN HONKAMÄKI-VIIDANKANGAS TUULIVOIMAHANKKEEN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN KAAVALUONNOKSESTA

Sonkajärven kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Honkamäki-Viidankangas tuulivoimahankkeen tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta. Pohjan Voiman Tuulipuisto Honkamäki-Viidankangas Oy suunnittelee Sonkajärven kunnan pohjoisosaan noin 10 km etäisyydelle Kainuun maakunnan rajasta pinta-alaltaan 4 496 hehtaarin tuulivoimapuistoa. Osayleiskaavan on tarkoitus mahdollistaa enintään 31 tuulivoimalan (YVA-menettelyn toteutusvaihtoehto VE1) tai 23 tuulivoimalan (YVA-menettelyn toteutusvaihtoehto VE2) rakentaminen.

Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 14 MW ja kokonaiskorkeus enintään 295 metriä. Tuulivoimapuiston sähkönsiirto on suunniteltu Iisalmen suuntaan.

Lausunto kaavaluonnoksesta

Tuulivoimaosayleiskaavan kaavaselostus on laadittu selkeästi ja kattavasti. Maakuntakaavan osalta Kainuun liitto tarkentaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa, joista Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä lainvoimainen. Kainuun liitto toteaa, että kaavaselostuksen kuvassa 5 (s. 23) oleva Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta ei sisällä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavamerkintöjä.

Kainuun liitto pyytää tarkistamaan osayleiskaava-aineistoihin muiden tuulivoimahankkeiden tilanteen. Kaavaselostuksen kuvassa 6 (s.26) Kajaanin puolella sijaitsevan Harsunlehdon tuulivoima-alueen yleiskaavoituksen on todettu olevan vireillä, mutta esimerkiksi kuvassa 7 (s.28) Harsunlehdon alue on todettu olevan rakenteilla.

Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset Kainuun ja Pohjois-Savon maakuntien rajalla, johon on suunnitteilla useita seudullisia ja paikallisia tuulivoimapuistoja.

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Kainuun liitto suosittelee esittämään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa kaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Pohjois-Savon ELY-keskus

kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

PL 2000

70101 Kuopio

Viite: POSELY/997/2023

LAUSUNTO SONKAJÄRVEN HONKAMÄKI-VIIDANKANGAS TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Sonkajärven Honkamäki-Viidankangas tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Pohjan Voiman Tuulipuisto Honkamäki-Viidankangas Oy suunnittelee Sonkajärven kunnan pohjoisosaan noin 10 km etäisyydelle Kainuun maakunnan rajasta tuulivoimapuistoa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on vertailtu kolmea toteutusvaihtoehtoa:

- VE0 hanketta ei toteuteta
- VE1 hankealueelle rakennetaan enintään 31 tuulivoimalaa
- VE2 hankealueelle rakennetaan enintään 23 tuulivoimalaa

Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 14 MW ja kokonaiskorkeus enintään 295 metriä. Tuulivoimapuiston sähkönsiirto on suunniteltu Iisalmen suuntaan.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus)

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu selkeästi ja siinä on huomioitu myös yhteisvaikutusten arviointi.

Maakuntakaavan osalta Kainuun liitto tarkentaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa, joista Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä lainvoimainen. Kainuun liitto toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kuvassa 106 (s. 289) oleva Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta ei sisällä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavamerkintöjä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kuvassa 107 (s. 291) on ote lainvoimaisesta Kainuun tuulivoimamaakuntakaavasta 2030, eikä kuvaotetta voimassa olevasta Kainuun tuulivoimamaakuntakaavasta 2035 kuten kuvatekstissä viitataan.

Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset Kainuun ja Pohjois-Savon maakuntien

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

rajalla, johon on suunnitteilla useita seudullisia ja paikallisia tuulivoimapuistoja. Kainuun liitto suosittelee esittämään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija

Kainuun ELY-keskus
kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
PL 115
87101 KAJAANI

Viite: lausuntopyyntöne 29.5.2024, KAIELY/226/2022

LAUSUNTO NUOJUANKANGAS-SEITENOIKEA 400+ 110 KV VOIMAJOHTOHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Fingrid Oyj:n Nuojuankangas-Seitenoikea 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan esittämä asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen arvio niiden todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Vaalan Nuojuankankaan sähköaseman ja Ristijärven ja Hyrynsalmen rajalle sijoituvan uuden sähköaseman välille sijoittuvan uuden kantaverkon voimajohdon kokonaispituus on noin 81 kilometriä. Pääsääntöisesti uusi voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Uudella voimajohtoyhteydellä turvataan kantaverkon käyttövarmuus ja parannetaan energiatehokkuutta vähentämällä sähkönsiirron energiahäviöitä. Uudella siirtoyhteydellä saadaan turvattua sähkönsiirto alueelle, sekä kerättyä alueen tuulivoimaa ja siirrettyä sitä edelleen kulutuskohteisiin, mikä edistää Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista ja ylläpitää riittävää sähkön omavaraisuutta.

YVA-selostuksessa tarkasteltava voimajohtoreitti on jaettu ympäristövaikutusten tarkastelun helpottamiseksi neljään jaksoon:

Jakso 1 Nuojuankangas-Otermantie (Vaala)

- pohjoinen vaihtoehto (VE1), eteläinen vaihtoehto (VE2), Järvikylän kiertävä vaihtoehto (VE3)
- vaihtoehdon VE2 sisällä tarkastellaan kahta vaihtoehtoista reitin aloituskohtaa Nuojuankankaan sähköasemalta

Jakso 2 Otermantie-Soidinaho (Vaala)

- pohjoinen vaihtoehto (VE1/VE3) sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon ja Turkkielän voimajohdon rinnalle, niiden pohjoispuolelle
- VE1 sijoittuu em. voimajohtojen rinnalle, niiden eteläpuolelle

Jakso 3 Soidinaho-Likoniitty (Vaala, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi)

- tarkastellaan vain yhtä reittiä, jossa on kaksi teknistä vaihtoehtoa Joutensuon ja Tolosenjoen kohdalla

- voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon rinnalle, sen pohjoispuolelle

Jakso 4 Likoniitty-Seitenoikea (Ristijärvi)

- voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon rinnalle, sen pohjoispuolelle

Arviointiselostuksessa on todettu hankkeen toteuttamiskelpoisuudesta seuraavaa: "Mikään johtoreittiosuus ei aiheuta niin suuria merkittäviä haittoja, että niiden perusteella ratkaisu olisi todettavissa toteuttamiskelvottomaksi. Tarkasteltujen vaihtoehtojen välillä on vaikutusten välisessä merkittävydessä tunnistettu kuitenkin selkeitä eroja, jotka liittyvät erityisesti ihmisiin kohdistuviin vaikutuksiin sekä maisemaan".

Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2026–2028 ja hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2028–2030.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on selkeä kokonaisuus ja siinä on esitetty ansiokkaan vaikutusten arvioinnin lisäksi muun muassa uuden voimajohtoyhteyden läheisyyteen suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet. Kainuun liiton näkemyksen mukaan Nuojuankangas-Seitenoikea voimajohtohankkeen YVA-menettelyn eteneminen ripeästi ja sujuvasti on tärkeää suunnitteilla olevien uusiutuvan energiantuotannon hankkeiden ja mahdollisten tätä energiaa käyttävien hankkeiden toteutumiseksi.

Täsmennyksenä arviointiselostukseen Kainuun liitto toteaa, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 (hyväksytty 12.12.2023) on kuulutettu tulemaan voimaan 6.3.2024. Tuulivoimamaakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu muutoksenhakuviranomaiseen. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon. Arviointiselostuksen sivulla 268 oleva karttakuva 104 sisältää Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tuulivoimaloiden alueet. Näiden lisäksi karttakuvan alueella on edelleen voimassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 tuulivoimaloiden alueet tv-9 Varsavaara ja tv-2 Lumivaara. Molempien tuulivoimamaakuntakaavojen kaava-aineistot sekä Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen uusin yhdistelmäkaavakartta (12.12.2023) ovat saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilta (<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/>). Kainuun liitto esittää, että YVA-selostuksessa käytetään uusimpia maakuntakaavoitusta koskevia tietoja ja aineistoja.

YVA-selostuksessa on käsitelty voimajohtohankkeen haitallisia vaikutuksia ja niiden lieventämis- ja ehkäisykeinoja. Näitä keinoja ovat huolellinen jatkosuunnittelu (erityisesti pylvässiijoittelu), rakentaminen ja kunnossapito. Yhteisvaikutusten arviointiin liittyy epävarmuutta, koska suunnitteilla olevien useiden tuulivoimahankkeiden ja niiden sähkönsiirtoreittien toteutuminen ovat epävarmoja. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että uuden Nuojuankangas-Seitenoikea kantaverkon voimajohdon

yhteyteen toteutetaan sen rakentamisen yhteydessä tarpeellinen määrä uusia sähköasemia kantaverkkoon liittymistä (mm. tuulivoima) varten. Tällöin voitaneen pääosin välttyä arviointiselostuksessa esille tuotujen huomattavan leveiden (noin 160–200 m) ja vaikutuksiltaan haitallisten voimajohtokäytävien muodostumiselta.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa YVA-selostuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Kuhmon kaupunki
kirjaamo@kuhmo.fi
PL 15
88901 Kuhmo

Viite: Lausuntopyyntö 3.6.2024

**LAUSUNTO KUHMON KORTTELIN 34 OSAN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN
LUONNOSVAIHEESTA**

Kuhmon kaupunki on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa korttelin 34 osan asemakaavaluonnoksesta. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa tulevan hyvinvointikeskuksen sijoittuminen suunnittelualueelle. Lisäksi kortteliin on tarkoitus sijoittaa mahdollisesti muita terveystalveta palvelevia toimintoja sekä yleistä käyttöä palvelevia toimintoja, kuten viheraluetta. Alueelle on tavoitteena suunnitella myös ikäihmisille suunnattua asumista. Asemakaavamuutos pohjautuu Kainuun hyvinvointialueen suunnitelmiin Kuhmon hyvinvointikeskuksesta. Suunnittelualueella on voimassa Kuhmon keskustaajaman osayleiskaava, joka on hyväksytty 17.6.2014.

Asemakaavaluonnos

Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on tuotu hyvin esiin suunnittelualueeseen liittyvät maakuntakaavamerkinntät. Kainuun liitto esittää tarkennettavaksi kaavaselostukseen ajantasaisen Kainuun maakuntakaavatilanteen kohdassa 4.2. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on hyväksytty maakuntavaltuuston kokouksessa 12.12.2023 ja kuulutettu voimaan 6.3.2024. Kaava ei ole vielä lainvoimainen.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa asemakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi
PL 86
90101 OULU

Viite: POPELY/3629/2023

LAUSUNTO SUSISUON (VAALA, PUOLANKA) TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Susisuon tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta.

Winda Energy Oy suunnittelee Vaalan Susisuon alueelle tuulivoimapuistoa. Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu Vaalan kunnan itäosaan lähelle Puolangan kuntarajaa ja Kainuun maakuntarajaa. Vaalan keskusta sijaitsee tuulivoima-alueesta noin 22 kilometrin päässä lounaassa ja Puolangan keskusta noin 26 kilometrin päässä koillisessa. Lähimmät asutuskeskittymät sijaitsevat suunnitelluista voimalasijainneista noin kahden kilometrin päässä lounaassa Paatinjärvellä ja 4,5 kilometrin päässä Otermassa. Tuulivoima-alueen pinta-ala on noin 1 400 hehtaaria.

YVA-ohjelmassa tarkastellaan tuulivoimaloiden osalta seuraavia vaihtoehtoja:

VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen

VE1: Vaalan Susisuon alueelle rakennetaan 15 enintään 320 metriä korkeaa, yksikköteholtaan 6–10 megawatin (MW) tuulivoimalaa. Tuulipuistoalueen yhteisteho on maksimissaan 150 MW.

VE2: Alueelle rakennetaan 17 tuulivoimalaa, joiden korkeus on pienempi kuin vaihtoehdon VE1 tuulivoimaloiden korkeus.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

SVE1: Noin kahdeksan kilometrin pituinen maakaapeli (110 kilovolttia, kV) kulkisi tuulivoima-alueelta koilliseen Puokiovaaraan, jossa se yhdistyisi Ukonkangas-Pontema voimajohtoon.

SVE2: Vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä SVE2 selvitetään yhteistyössä muiden alueella toimivien hanketoimijoiden kanssa. Sähkönsiirtoreittivaihtoehto SVE2 tullaan esittämään YVA-selostuksessa.

Tuulivoima-alueelle rakennetaan lisäksi sisäinen sähköasema, tarvittavat huoltotiet sekä alueen sisäinen maakaapelointi tuulivoimaloiden ja alueen oman sähköaseman välille. Puiston sisäinen maakaapelointi toteutetaan pääasiassa tiestön yhteyteen.

Lausunto YVA-ohjelmasta

Kainuun liitto pitää tärkeänä ja kannatettavana asiana erilaisten sähkönsiirtoreitien selvittämistä yhteistyössä muiden alueella toimivien hanketoimijoiden kanssa. Maakuntakaavoituksen osalta Kainuun liitto tarkentaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 (hyväksytty 12.12.2023) on kuulutettu tulemaan voimaan 6.3.2024. Tuulivoimamaakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu muutoksenhakuviranomaiseen. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

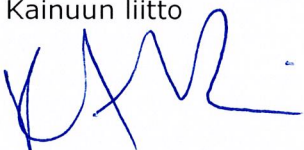
Kainuun liitto toteaa, että YVA-ohjelman kuvassa 11.5 (s. 118) oleva Kainuun epävirallinen maakuntakaavayhdistelmä ei sisällä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavamerkintöjä. Tätä uudempi maakuntakaavayhdistelmä (12.12.2023) on saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilta.

Kainuun liitto suosittelee esittämään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa (esim. voimaloiden sijoittelu, määrä, korkeus tai muut tekniset ratkaisut). Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa YVA-ohjelmasta.

Kainuun liitto

Riikka Pirkkalainen
maakuntajohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Vaalan kunta
kirjaamo@vaala.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 5.6.2024

LAUSUNTO VAALAN SUSISUON TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Vaalan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Susisuon tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Tuulivoimahankkeen suunnittelualue on yhtenäinen, noin 1 400 hehtaarin kokoinen kaavoittamaton alue Paatinjärven pohjoispuolella. Kaakkoisosastaan alue rajautuu laadittavana olevaan Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaava-alueeseen. Hanketoimijana on Winda Energy Oy.

Samaan aikaan laadittavassa hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (YVA-ohjelma) tarkastellaan tuulivoimaloiden osalta seuraavia vaihtoehtoja:

VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen

VE1: Vaalan Susisuon alueelle rakennetaan 15 enintään 320 metriä korkeaa, yksikköteholtaan 6–10 megawatin (MW) tuulivoimalaa. Tuulipuistoalueen yhteisteho on maksimissaan 150 MW.

VE2: Alueelle rakennetaan 17 tuulivoimalaa, joiden korkeus on pienempi kuin vaihtoehdon VE1 tuulivoimaloiden korkeus.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

SVE1: Noin kahdeksan kilometrin pituinen maakaapeli (110 kilovolttia, kV) kulkisi tuulivoima-alueelta koilliseen Puokiovaaraan, jossa se yhdistyisi Ukonkangas–Pontema voimajohtoon.

SVE2: Vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä SVE2 selvitetään yhteistyössä muiden alueella toimivien hanketoimijoiden kanssa. Sähkönsiirtoreittivaihtoehto SVE2 tulaaan esittämään YVA-selostuksessa.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Kainuun liitto pitää tärkeänä ja kannatettavana asiana erilaisten sähkönsiirtoreittien selvittämistä yhteistyössä muiden alueella toimivien hanketoimijoiden kanssa. Maakuntakaavoituksen osalta Kainuun liitto tarkentaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 (hyväksytty 12.12.2023) on kuulutettu tulemaan voimaan 6.3.2024.

Tuulivoimamaakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu muutoksenhakuviranomaiseen. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon.

Kainuun liitto toteaa, että osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuvassa 5 (s. 11) oleva Kainuun epävirallinen maakuntakaavayhdistelmä ei sisällä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavamerkintöjä. Tätä uudempi maakuntakaavayhdistelmä (12.12.2023) on saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilta.

Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien rajalla, johon on suunnitteilla useita seudullisia ja paikallisia tuulivoimapuistoja. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset radiojärjestelmiin sekä säätutkahavaintojen ennustettavuuteen alueella, maisemaan, linnustoon (mm. suuret päiväpetolinnut), ekologisiin yhteyksiin ja eläimistöön (mm. susi, metsäpeura).

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Riikka Pirkkalainen
maakuntajohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Maa- ja metsätalousministeriö,
kirjaamo.mmm@gov.fi
PL 30, 00023
VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 3.7.2024

LAUSUNTO METSÄHANHIKANNAN HOITOSUUNNITELMALUONNOKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Kainuun liitolta lausuntoa metsähanhikannan hoitosuunnitelman luonnoksesta. Hoitosuunnitelman luonnoksessa on asetettu tavoitteita ja toimenpiteitä sekä määritelty sidosryhmiä ja vastuullisia toimijoita mm. seuraavasti:

”Hoitosuunnitelmassa esitetään metsähanhen kannanhoidon tavoitteet ja toimenpiteet. Pää tavoitteena on hoitaa ja suojella taigametsähanhen kantaa ja elinympäristöjä niin, että kanta elpyy ja säilyy elinvoimaisena ja arvostettuna, kestävän käytön mukaisesti metsästettävänä riistavarana. Tärkeimmät toimenpiteet liittyvät metsästyksen säätelyyn ja kehittämiseen taigametsähanhen kansainvälisen hoitosuunnitelman pohjalta, pesimäkannan ja poikastuoton seurantaan ja tutkimukseen, pesimäympäristöjen ja muutonaikaisten levähdysalueiden hoitoon, kansainväliseen yhteistyöhön ja metsästyksen kestävyyttä, vastuullisuutta ja eettisyyttä koskevan tiedon levittämiseen. Toimenpiteissä otetaan huomioon taloudelliset ja sosiaaliset vaatimukset, alueelliset erityispiirteet ja kansainvälisen kannanhoidon tavoitteet. Hoitosuunnitelman toteuttamista ja vaikuttavuutta seurataan, ja tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään.

Metsähanhen kannan ja elinympäristöjen hoidossa keskeisiä sidosryhmiä ja toimijoita ovat valtion maita ja vesialueita hallinnoiva Metsähallitus, yksityiset maan- ja metsänomistajat, metsästäjät, lintu- ja luontoharrastajat sekä metsästyksen ja luonnonsuojelun viranomaistahot. Kunnat ja maakuntaliitot ovat kaavoituksen kautta osaltaan vastuussa alueiden maankäytöstä. Paikallinen ja alueellinen yhteistyö ovat erityisen tärkeitä. Alueellisen yhteistyön koordinointi kuuluu Suomen riistakeskuksen aluetoimistojen tehtäviin.”

Lausunto metsähanhikannan hoitosuunnitelmaluonnoksesta

Kainuun liitto kiittää mahdollisuudesta lausua metsähanhikannan hoitosuunnitelmaluonnoksesta. Luonnokseen on sisällytetty vastuita muun ohella

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

maakuntaliitoille. Kainuun liitto pyytää huomioimaan, että maakuntakaavoitus on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa yhteensovitetään eri maankäyttömuotojen tarpeet perustuen mm. vaikutusten arviointiin ja osallistumisprosessiin. Maakuntakaava ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua kuten kuntien yleis- ja asemakaavoitusta. Maankäytön suunnittelun selvitysten ja vaikutusten arvioinnin tarkkuustason tulee vastata suunnittelutason tarkkuutta. Esimerkiksi maakuntakaavatason suunnitteluun ei sisälly lähtökohtaisesti lajikohtaisia maastoselvityksiä, vaan vaikutusten arviointi perustuu saatavilla olevaan ajantasaiseen tietoon ja riittäviin selvityksiin. Kainuun liitto pitää erittäin tärkeänä, että ajantasainen lajitieto on saatavilla viranomaiskäyttöön esimerkiksi laji.fi -järjestelmän kautta, jolloin metsähanhikanta voidaan huomioida maakuntatason maankäytön suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa sen edellyttämällä tarkkuudella. Kainuun liitto toteaa, että mahdollisia uusia maankäytön suunnittelun selvityselvoitteita pohdittaessa on tarpeen huomioida selvitysvaatimusten vaikutus erilaisten yhteiskunnallisesti merkittävien hankkeiden aikatauluun ja kohdentaa selvitykset vain olennaisiin tarpeisiin.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa hoitosuunnitelmaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiantuntija